

MUISTUTUS

Muistutuksen jättäjä:
Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry.
Otavankatu 5, 28100 PORI
<https://www.sll.fi/pori/>
sllporiry@gmail.com

Vastaanottaja:
Porin kaupunginhallitus
28101 PORI

19.4.2024

Asia: Mäntyluoto 65. kaupunginosan Kallon aluetta koskeva asemakaavan muutos 609 1758; ehdotusvaiheen luonnos

Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry. on toimittanut kaavoitussuunnittelulle tämän asemakaavan luonnosvaiheessa mielipiteen, jossa esitimme, että saariekologian näkökulmasta **autoilun pääsääntöinen kieltäminen** olisi oikea linjaus Kalloon. Autoilu tuottaa haitallisia päästöjä (hiilidioksidi, hiilivedyt, pienhiukkaset, typen oksidit, aldehydit ja ketonit). Sen melu rasittaa saaren arvokasta pesimälinnustoa. Renkaista sekä asfaltista irtoaa vaarallisia mikromuoveja luontoon ja mereen.

Kaavan valmistelija ei ole huomioinut ehdotusta.

Saarella on vuonna 2022 toteutettu vesilintu-, liito-orava-, EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteiden lajien ja uhanalaisten lajien esiintymien selvitys sekä luontotyyppikartoitukset. Envibio Oy:n keräämien tietojen perusteella yhdistys katsoo, että saaren virkistyskäytön lisäämistavoite asemakaavaehdotuksessa on ristiriidassa Kallon merkityksellisiksi todettujen luonnonarvojen turvaamisen kanssa. Välttömiä vaaroja Selkämeren kansallispuiston kokonaisuuteen nivoutuvalle saariekologialle ovat melun, pakokaasupäästöjen ja muoviv roskien leviäminen. Saaren eteläosissa Mäntykallon alueella pesii selvityksen mukaan myös erittäin uhanalaisia (haahka, tukkasotka ja punasotka) sekä uhanalaisia lintulajeja, joiden pesintöjen häiriintyminen on vakava riski. Linnustselvityksen mukaan pesiviä lajeja on yhteensä 18. Aavat kalliorannat ovat myös lukuisten lintulajien tärkeä levähdyspaikka.

Muistutamme, että Kallon tervaleppälehdon, tyrnipensaikkoalueiden, kalliometsän sekä muiden tärkeiden luontotyyppikohteiden suojelu tulee alueen linnuston ohella asettaa suunnittelussa etusijalle. Autoilun määräykseen perustuva rajoittaminen tukisi saaren ekologian erityispiirteiden kunnioittamista.

Esitämme, että **koko Mäntykallon alue** osoitetaan asemakaavassa luonnonsuojelualueeksi (kaavamerkintä SL). Esitys tukee Selkämeren suojelua.

Saaren virallinen rauhoittaminen kaikelta muulta kuin aivan välttämättömimmältä autoliikenteeltä (huoltoajot, purjehdusseura BSF:n toiminta) poistaisi tarpeen rakentaa uusia parkkipaikkoja. Se toisi jalankulkijoille ja pyöräilijöille kaivattua liikkumisturvallisuutta. Lisäparkkipaikkojen

rakentamiseen suunnitellut resurssit voitaisiin kohdistaa jalankulku- ja pyöräilyväyliin. Suomenlinna (noin 80 ha) on esimerkki asutusta saaresta, jossa autoilu on onnistuneesti kielletty.

Muistutamme, että asemakaavan yleistavoitteena on innostaa kaupunkilaisia tutustumaan Kalloon virkistys- ja retkikohteena. Eikö **fyysinen vaiva** terveysetuineen, jota saarelle pääsy edellyttää, toteudu juuri silloin kun autoilu ei ole vaihtoehto? Kotoa lähtö on suunniteltava jotenkin toisin. Auton voi myös jättää keskustaan ja taittaa loppumatkan linja-autolla.

Asemakaavan painopisteen tulee olla saaren patikoinnin ja pyöräilyn keinoin tapahtuvassa virkistyskäytössä. Autoilua ei näin ollen tarvitse edistää lainkaan ”virkistyskäyttönä”.

Kaavan laatija Nosto Consulting Oy:n tulisi uskaltaa luopua luutuneesta ajatusmallista, jossa ”kehitystä” mitataan parkkipaikkojen määrällä. Jos autojen vuoksi kaadetaan Kallossa vanhoja puita, muutetaan saaren maisema-arvoja ja nakerretaan näin alueen lähtökohtaisesti rajallista luontopinta-alaa reilulla hehtaarilla, heikennetään jo Kallon vetovoimaa, sen luonto- ja virkistysarvoja. Ominaisluonteen heikentäminen ei tuo kaupungille mitään etua.

Vähentäisikö parkkipaikka-alueen (kaavakartassa LP-4) rakentaminen pengertien päähän todella saaren pohjoisosaan suuntautuvaa kuormittavaa liikennettä? Tämä on vain teoria. Turha autoliikenne saaren pohjoisosaan tulisi sitten erikseen kieltää asettamalla määräys. Määräyksestä ei ole mainintaa kaavaselostuksessa. Aiotaanko sellainen toteuttaa?

Purjehdusseura BSF:n toimintaan liittyvää liikennettä Kallossa voitaisiin toteuttaa jatkossa poikkeusluvoin. Kaavaehdotuksen mukaan BSF:n toiminnan laajentamiseen ollaan osoittamassa monia resursseja, mikä todennäköisesti lisäisi saaren liikennemääriä. Yhdistys katsoo, että hiilijalanjaljen tietoiseen kasvattamiseen on suhtauduttava kriittisesti.

Suunniteltujen isojen tapahtumien järjestäminen Kallossa vaatisi erityisjärjestelyjä, jotka tukisivat ekologisia peruslähtökohtia. Ehdotamme, että Mäntyluodon teollisuussatamaan perustettaisiin näissä tapauksissa ad hoc -tyylinen parkkipaikka, joka sitten tapahtuman päätyttyä poistuisi käytöstä tai sen laajuutta supistettaisiin. Toinen vaihtoehto on ylimääräisten (ilmaisten?) linja-autokuljetusten järjestäminen alueelle tapahtumien aikana.

Jos pääsy Kalloon autolla kielletään, olisiko **Mäntyluodon laajoista teollisuuskentistä** osoitettavissa joustavaa parkkipaikkatilaa? Näin myös mantereen puolella välttäisi uuden alueen (kaavakartassa LP-3) rakentamispaineelta kustannuksineen.

Toteamme, että nyt suunnitellut parkkipaikka-alueet ovat joka tapauksessa liian suuria Kallon pienessä mittakaavassa. Miksi kannustaa saapumaan saariretkelle autolla?

Yhdistys katsoo, että asemaakaavahankkeen ilmastovaikutuksista esitetyt tiedot ovat puutteellisia. Ei riitä, että tarkasteluun tuodaan Porin kaupungin yleinen tilasto kasvihuonekaasupäästöistä. Tarvitaan tarkat, ennakoivat, hankekohtaiset laskelmat hiilidioksidipäästöjen kehityksestä.

Kunnioittavasti,

Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry:n hallitus